

Оглядова стаття (Review article)

<http://doi.org/10.32752/2786-5185-2024-4-1-43-54>

УДК 343.72:347.965.43

ШАХРАЙСТВО ПІД ЧАС ПРЕДСТАВНИЦТВА В СУДІ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП МІГРАНТІВ ОСОБАМИ БЕЗ ПОВНОВАЖЕНЬ (КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОСУДДЯ)

FRAUD IN THE COURSE OF REPRESENTATION OF LOW-MOBILITY GROUPS OF MIGRANTS IN COURT BY PERSONS WITHOUT POWERS (CRIMINAL LAW ASPECTS OF JUSTICE)

Ольга Кришевич¹

*Національна академія внутрішніх справ
(пл. Солом'янська, 1, м. Київ, Україна, 03035)*

Olha Kryshevych

*National Academy of Internal Affairs
(1, Solomjanska Sq., Kyiv, Ukraine, 03035)*

Отримано: 20.12.2023. Затверджено: 24.01.2024

АНОТАЦІЯ

Стаття написана на основі вивчення вітчизняних і зарубіжних літературних джерел, нормативно-правових актів щодо висвітлення міграційних процесів в Україні та етапів формування системи управління з врахуванням засад правосуддя. Аналіз складу кримінального правопорушення та його елементів, які обумовлені соціальною обумовленістю існування норми для охорони суспільних відносин у сфері здійснення правосуддя та застосування представництва в суді без повноважень, враховуючи маломобільні групи мігрантів. Зосереджено увагу на подальшому удосконаленні одного з проблемних питань правосуддя, що стосується міграційної політики України і представництва маломобільних груп мігрантів в суді особами без повноважень

---

¹ кандидат юридичних наук, професор; orcid 0000-0001-6136-8106; e-mail: olga_772008@ukr.net

та питання міграційного шахрайства у тому числі Визначено, що у випадку здійснення представництва в суді без повноважень адвокатом і можливість його притягнення до дисциплінарної відповідальності за дії, передбачені статтею 400-1 КК України, цілком забезпечує охорону суспільних відносин у сфері правосуддя та реалізації права на захист. Запровадження кримінальної відповідальності для адвокатів створює перешкоджання адвокатській діяльності, що грубо порушує права адвоката по захисту прав і свобод людини і громадянина.

Ключові слова: правосуддя; представництво в суді; адвокат; кримінальна відповідальність; кримінальне правопорушення; міграція; маломобільні особи; шахрайство; обман; зловживання довірою.

ABSTRACT

The article is based on the study of domestic and foreign literary sources, regulatory and legal acts on coverage of migration processes in Ukraine and the stages of formation of the administration system with due regard to the principles of justice. The author analyses the composition of a criminal offence and its elements which are conditioned by the social necessity of the existence of a rule for the protection of social relations in the administration of justice and the use of representation in court without powers, taking into account low-mobility groups of migrants. The author focuses on further improvement of one of the problematic issues of justice relating to the migration policy of Ukraine and representation of low-mobility groups of migrants in court by persons without powers and the issue of migration fraud, including the determination that in the case of representation in court without powers by an attorney-at-law and the possibility of bringing him/her to disciplinary liability for actions under Article 400-1 of the Criminal Code of Ukraine, fully ensures the protection of public relations in the field of justice and the exercise of the right to defence. The introduction of criminal liability for advocates creates obstacles to the practice of law, which grossly violates the rights of advocates to protect human and civil rights and freedoms.

Key words: justice; representation in court; lawyer; criminal liability; criminal offence; migration; persons with disabilities; fraud; deception; breach of trust.

I. ВСТУП

Необхідно зазначити, що Європейський Союз — це насамперед унікальний правовий порядок, а право ЄС є невід’ємною частиною правових систем держав-членів, яке включає первинне право, яке міститься в договорах, а також у Хартії основних прав ЄС; вторинне право, а саме: регламенти, директиви та постанови; а також незобов’язуючі юридичні акти, такі як висновки та рекомендації. Імплементация та виконання актів права ЄС відбуваються на національному рівні, оскільки пункт 3 статті 4 Договору про Європейський Союз вимагає від держав — членів ЄС вживати належних заходів для забезпечення виконання зобов’язань, що виникають відповідно до права ЄС (принцип лояльного співробітництва). Крім того, згідно статті 19

Договору про Європейський Союз державам-членам необхідно надавали достатні засоби захисту, які забезпечують ефективний правовий захист у сферах, що охоплюються правом ЄС, а національні суди є основними гарантами права ЄС. Доступ до правосуддя надає можливість особам захистити себе від порушення їх прав, відшкодувати шкоду, забезпечити відповідальність виконавчої влади та здійснювати свій захист у кримінальних справах. Один з головних елементів верховенства права, якій присутній у цивільному, кримінальному й адміністративному праві є доступ до правосуддя як процесом, так і метою та має значення для осіб, які прагнуть скористатися іншими процесуальними й матеріальними правами. На сучасному етапі державотворення міграція стала елементом переміщення людей у багатьох країнах світу, оскільки міграційна політика в європейських країнах є важливим чинником забезпечення національної безпеки держав Європейського союзу і міграційні процеси потребують постійного і належного контролю з боку органів державної влади.

Маломобільні групи населення – це не лише люди з інвалідністю, оскільки кожен з нас в певні періоди життя належить або може належати до таких людей (маломобільними в тій чи іншій мірі може вважатися від 30 до 50 відсотків українців). До маломобільних груп відносяться особи, які відчувають труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуг, сприйнятті необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі (люди літнього віку, особи з тимчасовими погіршеннями здоров'я (через травму або хворобу), вагітні жінки, діти до 7 років, люди з нестандартними розмірами тіла).

Нормативне врегулювання процесуальних механізмів, які мають забезпечити ефективний, справедливий, неупереджений та своєчасний захист прав і свобод особи в суді, що сприятиме подоланню процесуальних проблем, які перешкоджають ефективному судовому захисту в Україні, зокрема, через низький рівень правової культури учасників процесу, зловживання процесуальними правами та невиконання процесуальних обов'язків, поєднані з неефективними заходами відповідальності за порушення правил судового процесу і це основою попередження незаконного представництва в суді іншої особи. Представництво в суді є важливим аспектом реалізації права особи на судовий захист та права на правничу допомогу, який врахований у всіх процесуальних кодексах, які встановлюють порядок здійснення судочинства

в юрисдикціях. Представники в суді — це дієздатні особи, які в межах наданих їм повноважень здійснюють у суді від імені та в інтересах інших осіб їх процесуальні права і обов'язки.

Кримінальна відповідальність за представництво в суді без повноважень враховує забезпечення належного використання особами, які здійснюють представництво, своїх процесуальних прав.

Що стосується питань шахрайських дій щодо представництва в суді маломобільних груп мігрантів, то необхідно зауважити, що стаття 190 КК України є універсальною нормою (оскільки на волю та свідомість потерпілого здійснюється протизаконний вплив у формі обману або зловживання довірою), яка охоплює будь-які види шахрайства і не вимагає, щоб особа, яка вводиться в оману при вчиненні шахрайства та потерпілий від цього кримінального правопорушення (тобто той, кому заподіюється майнова шкода) збігались. Якщо обман чи зловживання довірою при шахрайстві полягають у вчиненні іншого кримінального правопорушення, дії винної особи належить кваліфікувати за відповідною частиною статті 190 КК України і статтею, що передбачає відповідальність за це кримінальне правопорушення.

II. МЕТА І МЕТОДОЛОГІЯ

Стаття написана на основі вивчення вітчизняних і зарубіжних літературних джерел, нормативно-правових актів щодо висвітлення міграційних процесів в Україні та етапів формування системи управління з врахуванням засад правосуддя. Аналіз складу кримінального правопорушення та його елементів, які обумовлені соціальною обумовленістю існування норми для охорони суспільних відносин у сфері здійснення правосуддя та застосування представництво в суді без повноважень, враховуючи маломобільні групи мігрантів. Зосереджено увагу на подальшому удосконаленні одного з проблемних питань правосуддя, що стосується міграційної політики України і представництва маломобільних груп мігрантів в суді особами без повноважень та питання міграційного шахрайства у тому числі. Для досягнення зазначеної мети застосовуються системний, структурно-функціональний та інші загальнонаукові методи пізнання.

III. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Представництво за своєю природою — це організаційне правовідношення, змістом якого є повноваження однієї особи (представника) діяти від імені, в інтересах іншої особи, яке виникає з договору, закону, акта органу публічної влади. Крім того, представництвом є діяльність представника, спрямована на реалізацію наданих йому повноважень. Змістом відносин представництва є повноваження, без яких останнє не може існувати. Під повноваженням розуміють систему двох суб'єктивних прав представника, одне з яких є абсолютним, інше — відносним. Абсолютне право представника містить у собі можливість вчинення певних дій від імені та в інтересах особи, а відносне право полягає у тому, що представник має право розраховувати на те, що всі юридичні наслідки, створені його діями, виникнуть лише для особи, яку він представляє, а не для самого представника. Узагалі існує два види представництва: законне та добровільне. Перший вид не залежить від волі сторони, яку представляють. Законом встановлено, що інтереси певних категорій осіб мусить представляти інша сторона-представник. До таких категорій належать, зокрема, неповнолітні діти, недієздатні або обмежено дієздатні особи, безвісно відсутні особи. Добровільне представництво може здійснювати особа, яка має доручення, оформлене належним чином. У випадку, коли процесуальний захист здійснює адвокат, то він мусить мати ордер або договір на надання правової допомоги відповідно.

Що стосується представництво в суді без повноважень, насамперед, процесуальне представництво, порядок здійснення якого встановлюється процесуальним законодавством залежно від виду судочинства. Кримінальне правопорушення передбачене статтею 400-1 КК України¹ є суспільні відносини, що забезпечують нормальну, регламентовану законодавством діяльність суду і органів у сфері здійснення правосуддя, а також право особи на професійну правничу допомогу. Характеризується діями, які полягають у завідомо неправдивому повідомленні суду про повноваження представляти іншу особу, а також бездіяльністю, які пов'язана з не вчиненням дій, які особа могла і повинна була вчинити, а саме умисне невнесення адвокатом

¹ Джужа О.М., Савченко А.В., Черней В.В. (ред.). (2018). Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер. 1104 с.

до ордера відомостей щодо обмежень повноважень, встановлених договором про надання правничої допомоги. Необхідно акцентувати увагу на недоцільність криміналізації діяння, передбаченого статтею 400-1 КК України, через сумніви у ступені його суспільної небезпечності, оскільки не передбачає наявності протиправного мотиву чи мети такого представництва.

Для визначення особи, яка може здійснювати представництво в суді необхідно звернутися до положень законодавства, які встановлюють порядок здійснення того чи іншого виду судочинства. У будь якому процесі адвокат здійснює представництво на підставі повноважень, що виникають з низки документів. Так, документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги, можуть бути: 1) договір про надання правової допомоги; 2) довіреність; 3) ордер; 4) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги. Сам факт можливого існування кримінальної відповідальності за здійснення представництва без повноважень навряд чи звужує права захисників. Разом з тим питання про те, а чому ж йдеться про виділення окремої статті у КК України саме для такого суб'єкта як адвокат, однозначно виникає. Як свідчить практика, однією з проблем у галузі представництва інтересів сторін у суді є належність та допустимість документів для підтвердження повноважень представника. Для підтвердження своїх повноважень представник сторони, інших учасників справи, відповідно до статті 59 Кодексу адміністративного судочинства (КАС) України, надає суду довіреність або ордер, виданий відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Водночас для підтвердження своїх повноважень представник сторони, інших учасників справи, згідно із статтею 59 КАС України, надає суду довіреність або ордер, виданий відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»¹. Довіреність – це письмовий документ, що видається довірительом представнику для засвідчення його повноважень перед третіми особами в процесі здійснення представництва. Довіреність фізичної особи повинна бути посвідчена нотаріально або у визначених законом випадках посвідчена іншою особою. Довіреність фізичної особи,

¹ Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

за зверненням якої ухвалено рішення про надання їй безоплатної вторинної правничої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), який ухвалив таке рішення. Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом (електронним цифровим підписом) посадової особи, уповноваженої на це законом та установчими документами. Але є винятки, коли особа представляє інтереси іншої за довіреністю і, водночас, вона не є адвокатом і стосуються малозначущих справ, які визначені статтею 12 (частина 6) КАС України містить (наприклад, оскарження фізичними особами рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо в'їзду (виїзду) на тимчасово окуповану територію; також перебування іноземців або осіб без громадянства на території України). Ордер – це письмовий документ, що у випадках, встановлених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Типову форму ордера затверджує Рада адвокатів України. Згідно з пунктом 14 Положення про ордер на надання правової допомоги та порядок ведення реєстру ордерів, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 № 36, ордер форми, встановленої цим Положенням, є належним та достатнім підтвердженням правомочності адвоката на вчинення дій в інтересах клієнта. Ордер — це письмовий документ, що у випадках, встановлених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Типову форму ордера затверджує Рада адвокатів України. Є певне Положення про ордер на надання правової допомоги та порядок ведення реєстру ордерів, який передбачає порядок в його оформленні. Що стосовно ордерів, то ордер є простим документом, що підтверджує наявність повноважень представляти інтереси певного клієнта, юридичної або фізичної особи. Ордер — це лише своєрідне посвідчення, не містить ніяких застережень і додаткових умов. Водночас знову ж таки виникає проблематика копії ордера, скільки ордерів має бути видано на ведення справи. На ведення справи видається один ордер, то й відповідно оригінал ордеру існує, і в цьому випадку його копії однаково будуть кимось завірятися, як сам адвокат, так і адвокатське об'єднання, адвокатське бюро, а будь-яка інша особа, зокрема суддя, не може завірити копію такого ордеру. Тобто, якщо буде оглянуто оригінал у судовому

засіданні й у матеріали справи буде долучена копія, то тут її завіряє суддя, тому що пересвідчився. У будь-якому іншому випадку надати таку ж копію, щоб вона мала силу, суддя вже не може. Так само не може клієнт особисто завірити цей ордер, він не буде мати сили, оскільки ордер підтверджує саме повноваження адвоката. Стосовно оформлень ордерів зараз використовують таку формулу, що на зворотному боці зазначають застереження щодо обмеження прав адвоката на реалізацію прав у судовому засіданні. Про обмеження правомочності адвоката, встановлені угодою про надання правової допомоги, адвокат або керівник адвокатського об'єднання (бюро) зобов'язані вказати на звороті ордера. При цьому будь-яких застережень та вказівок щодо обов'язковості відмітки про обмеження правомочності адвоката в ордері та скріпленні особистим підписом адвоката законодавцем не передбачено¹. Ордер, який видано відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є самостійним документом, що підтверджує повноваження адвоката й надання договору про правничу допомогу, а його копії або витягу разом із ордером чинна редакція КАС України не вимагає. У випадку ж, якщо мова йде про невнесення адвокатом до ордера відомостей щодо обмежень повноважень, то у диспозиції статті зазначено, що суб'єктом кримінального правопорушення є адвокат, оскільки уповноважений видавати такий письмовий документ як ордер, який посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Згідно із статтею 131-2 Конституції України² виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення, втім у цій же нормі передбачено, що законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена. Крім того, суб'єктом кримінального

¹ Антонюк Н. О. (2017). Про представництво в суді без повноважень. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/107299-pro-predstavnitstvo-v-sudi-bez-povnovazhen>

² Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

правопорушення, передбаченого статтею 400-1 КК України¹ може бути не лише адвокат, а й інша особа, яка має повноваження на представництво в суді іншої особи, які, як відомо, можуть виникати на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи.

Представництво в суді без повноважень є умисним кримінальним правопорушенням, оскільки повідомлення про повноваження представляти іншу особу в суді здійснюється завідомо неправдиво, а у випадку невнесення адвокатом до ордера відомостей щодо обмежень повноважень законодавець пов'язує саме з умислом, але кримінальна відповідальність настає незалежно від заподіяної шкоди. Частина друга статті 400-1 КК України передбачає кримінальну відповідальність за дії, передбачені частиною першою цієї статті, проте вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб. Поряд з цим, мотив і мета вчинення кримінального правопорушення на кваліфікацію не впливають. Питання про кримінальну відповідальність за представництво в суді без повноважень можна лише в тому випадку, коли особа прагне завдати або завдає шкоду правам і законним інтересам тієї особи, яку вона представляє (за умов, що її дії не містять ознак інших складів кримінальних правопорушень, передбачених КК України). В інших же випадках, коли такої шкоди завдано не було, достатньо заходів впливу за вчинення діянь, передбачених статтею 400-1 КК України, зокрема, шляхом притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності, а інші особи можуть нести цивільно-правову відповідальність за завдану шкоду інтересам особи, яку вони представляють. Хотілося зазначити, що відсутність необхідності у криміналізації діянь, передбачених статтею 400-1 КК України, оскільки останні не становлять істотної суспільної небезпеки, щоб установлювати за їх вчинення кримінальну відповідальність. Щодо криміналізації представництва у суді без повноважень у випадках, коли адвокатом не подано суду жодних документів на підтвердження свого правового статусу, то виникає запитання із роллю такої особи у процесі. Адже, у кожному випадку суд повинен з'ясувати правовий статус кожного учасника процесу. Не варто забувати і про потенційну можливість притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

¹ Джужа О. М., Савченко А. В., Черней В. В. (ред.). (2018). Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер. 1104 с.

Адже, до прикладу, однією з підстав притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності стаття 34 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» визначає порушення правил адвокатської етики. Водночас статтею 14 Правил адвокатської етики встановлено, що адвокат надає правову допомогу відповідно до законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність на підставі договору про надання правової допомоги. За вказані дії необхідно передбачити дисциплінарну та/або адміністративну відповідальність, а лише в разі неефективності останньої можна порушувати питання щодо їх криміналізації¹. Кримінально-правового реагування потребують лише ті випадки, коли адвокат чи інша особа повідомляє про повноваження представляти іншу особу в суді, тоді як насправді волевиявлення на представництво інтересів взагалі відсутнє.

Відповідно до частини першої статті 29 Цивільного процесуального кодексу (ЦПК) України² здатність особисто здійснювати цивільні процесуальні права та виконувати свої обов'язки в суді (цивільна процесуальна дієздатність) мають фізичні особи, які досягли повноліття, а також юридичні особи. Таким чином, малолітніх осіб віком до 14 років, а також недієздатних фізичних осіб, неповнолітніх осіб віком від 14 до 18 років, а також осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, представляють їх законні представники, але законне представництво не допускається стосовно тих неповнолітніх осіб, які у порядку, встановленому ЦПК України, надано повну цивільну дієздатність або які набули цивільної процесуальної дієздатності внаслідок реєстрації шлюбу.

І так, зупинимося на понятійному апараті *маломобільні групи населення* – це люди, що відчувають труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні в просторі. *Маломобільні групи населення* – це категорія громадян, яка включає в себе: *осіб з інвалідністю* (незважаючи на те, що за пересування відповідає переважно опорно-рухова система, не тільки її захворювання роблять людину маломобільним. Якщо він погано бачить,

¹ Палюх Л. (2019) Соціальна обумовленість норми про кримінальну відповідальність за представництво в суді без повноважень (ст. 400-1 КК України). *Visegrad Journal of Human Rights*. No. 3. Vol. 2. С. 184–189.

² Цивільний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.

то погана орієнтування в просторі, також може перешкодити йому повноцінно пересуватися); *вагітних жінок* (ця категорія вважається маломобільною, оскільки носить плід в утробі, тому бігти вагітній жінці важче, та й пересувається на великі проміжки часу важко); *пенсіонерів* (це потенційно хвора категорія громадян, оскільки можуть бути захворювання, що обмежують його можливості пересування і використовуються допоміжні засоби, такі як тростину або милиці, а швидкість пересування з ними значно менше (біг з палицею на рівні швидкої ходьби у здорової людини)); *дітей дошкільного віку* (маломобільні, оскільки вони або ще не навчилися ходити, або не можуть повноцінно орієнтуватися в просторі без допомоги батьків).

Таким чином, функціональні обмеження можуть бути пов'язані з фізичними особливостями людини (інвалідність, літній вік, нестандартна статура) або її тимчасовими станами (травма, стрес, вагітність), а також можуть бути постійними (які не змінюватимуться з часом) або обмеженими в часі (наприклад, людина, яка захворіла через певний час одужає або обмеження може бути викликане відсутністю досвіду чи знання, як от у мігрантів, у разі не володіння мовою приймаючої держави, місцевістю або усталеними правилами поведінки).

IV. ВИСНОВКИ

Аналіз складу кримінального правопорушення та його елементів, які обумовлені соціальною обумовленістю існування норми для охорони суспільних відносин у сфері здійснення правосуддя та застосування представництво в суді без повноважень, враховуючи маломобільні групи мігрантів, дає змогу дійти до певних висновків. У випадку здійснення представництва в суді без повноважень адвокатом і можливість його притягнення до дисциплінарної відповідальності за дії, передбачені статтею 400-1 КК України, цілком забезпечує охорону суспільних відносин у сфері правосуддя та реалізації права на захист. При цьому, запровадження кримінальної відповідальності для адвокатів створює перешкоджання адвокатській діяльності, що грубо порушує права адвоката по захисту прав і свобод людини і громадянина.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антонюк Н. О. (2017). Про представництво в суді без повноважень. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/107299-pro-predstavnitstvo-v-sudi-bez-povnovazhen>
2. Джужа О. М., Савченко А. В., Черней В. В. (ред.). (2018). Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер. 1104 с.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
4. Палюх Л. (2019) Соціальна обумовленість норми про кримінальну відповідальність за представництво в суді без повноважень (ст. 400-1 КК України). *Visegrad Journal of Human Rights*. No. 3. Vol. 2. С. 184–189.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
6. Цивільний процесуальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.

REFERENCES

1. Antoniuk N. O. (2017). Pro predstavnytstvo v sudi bez povnovazhen [About representation in court without authority]. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/107299-pro-predstavnitstvo-v-sudi-bez-povnovazhen> [in Ukrainian].
2. Dzhuzha O. M., Savchenko A. V., Chernei V. V. (eds.). (2018). Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine. 2-nd ed., revision. and ad. Kyiv: Yurinkom Inter. 1104 p. [in Ukrainian].
3. On the Bar and Legal Practice: Law of Ukraine of May 07, 2012 No. 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> [in Ukrainian].
4. Palyukh L. (2019). Sotsialna obumovlenist normy pro kryminalnu vidpovidalnist za predstavnytstvo v sudi bez povnovazhen (st. 400-1 KK Ukrayiny) [Social conditioning of the norm on criminal liability for representation in court without authority (Article 400-1 of the Criminal Code of Ukraine)]. *Visegrad Journal of Human Rights*. No. 3. Vol. 2. pp. 184–189 [in Ukrainian].
5. The Constitution of Ukraine of June 28, 1996. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> [in Ukrainian].
6. The Civil Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine of March 18, 2004 No. 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15?lang=en#Text> [in Ukrainian].